

Taalkundige disciplines 4: pragmatiek (4.5.2006)

Vragen:

1. Met welke vraag houdt pragmatiek zich bezig?
2. Wat zijn performatieve taalhandelingen?
3. Welke van de volgende uitingen zijn expliciet performatief?
 - a) Ik wil je iets vragen.
 - b) Ik wed met je dat hij weer te laat komt.
 - c) Hij beloofde het boek morgen terug te brengen.
 - d) Bedankt voor je hulp!
 - e) Wij bieden u deze oplossing aan:...
 - f) Ik stel voor dat we nu meteen naar de directeur gaan.
 - g) Zullen we nu meteen vertrekken?
 - h) Ik verklaar hiermee de zitting gesloten.
 - i) Ik smeed je!
4. Waarom is deze zin direct en zonder omhaal?
Waar wilt u het geld vandaan halen?

Maak van deze zin:

- a) een zin die direct is, maar omkleed met solidariserende middelen
 - b) een zin die direct is, maar omkleed met respectvolle middelen
 - c) een indirecte zin
5. Welke strategieën worden in de volgende voorbeelden toegepast?
- a) Student: Wat vindt u van mijn voorstel voor de scriptie?
Docent: Het is zeker een goed begin. Maar misschien moet je nog eens goed over het onderwerp nadenken.
 - b) Politicus: Nou, wij vinden dat investeren in je studie investeren in je toekomst betekent. Dan is het alleen maar logisch dat de studenten zelf wat moeten bijdragen, bij voorbeeld in de vorm van collegegeld.
Journalist: Ja, maar denkt u dan ook aan de studenten die dat geld niet hebben, die bv. uit arme families komen? Is dat niet een beetje onrechtvaardig?
 - c) Moeder: En nu snel naar bed!
Kind: Nee!
 - d) Ober: Excuseer, zou u het lastig vinden om aan een andere tafel te gaan zitten?
Wij willen deze tafel namelijk op het terras zetten. Maar als u dat lastig vindt...
Gasten: Nee, nee, dat is geen probleem. We gaan daar zitten.

Huiswerk:

Observeer de verkiezingscampagne die momenteel in Tsjechië loopt. Verzamel de verkiezingsleuzen van verschillende partijen. Welke strategieën passen de partijen toe om met de burgers te communiceren? Zijn er sporen van bepaalde solidariteits- of respectstrategieën te vinden?